

TIETO JYVÄNEN – MINÄ ITSE

Osa I

Täällä Tieto Jyvänen, hyvää päivää. Olen Aparaaattisaaren **uutisankkuri**. Tehtäväni on tietää ja **raportoida** kaikki se, mitä täällä saarella tai sen ympäristössä tapahtuu. **Ristimänimeni** ei tietenkään ole Tieto, eihän kenelläkään voi olla kaikkea tietoa heti kuoriutuessaan, mutta kukaan Aparaaattisaaren asukkaista ei tiedä oikeaa nimeäni. Luulenpa, että olen itsekin unohtanut sen. Olen asunut Aparaaattisaarella kauemmin kuin monet muut, mutta annahan kun kerron sinulle koko elämäntarini.

Elämäni sai alkunsa kaukana täältä. Synnyin Toisessa maailmassa, paikassa nimeltä Töllölaakso. Olen tormipöllö. Kyllä, siinä ei ole virhettä. Äitini oli näet pieni ja suloinen helmipöllö ja isäni suuri ja komea tornipöllö. Äiti oli pesivää sorttia, kun taas isälle ominaista oli harhailu. Olen tullut molempiin vanhempiini.

Eräänä kauniina iltana äitini etsi pesäkoloa, isä uusia aluevaltauksia, kun he törmäsivät toisiinsa. Kumpikin löysi etsimänsä ja yhdessä he muuttivat suureen mäntyyn kiinnitettyyn **linnunpönttöön**. Aivan oikein, Toisessa maailmassa linnut asuvat todellakin pöntöissä. Se ei ole aivan niin kamalaa kuin miltä se ehkä sinusta kuulostaa. Tuo pönttö oli oikein viihtyisä, siitä tuli minun ensimmäinen kotini.

Pian kuoriutumisen jälkeen aloitin lentoharjoittelun. Isä opetti minua. Kun jaksoin lentää kyllin kauas, isä halusi näyttää minulle jotakin. **Kivenheiton päässä** pesäpuustamme oli nimittäin talo. Isä lensi edeltä ja laskeutui talon pihapuuhun, minä asetuin oksalle hänen viereensä. Aurinko oli jo painunut mailleen ja oli ilta. Me pöllöt liikumme mieluiten pimeässä. Talossa valvottiin vielä. Ikkunoista loisti kirkasta valoa tummuvaan metsään. Huomasin, että pimeällä valaistuun taloon näki vaivatta sisään. "Katso poikani", isä sanoi ja osoitti edessämme olevaa ikkunaa, "Tuo tuossa on olohuone". Nyökkäsin, vaikka en silloin vielä täysin ymmärtänyt, mitä olohuone merkitsi. "Ja tuo tuolla on televisio", isä jatkoi ojentaen päätään kohti huoneen nurkassa olevaa laatikkoa. Voi, silloin televisio oli aivan erinäköinen kuin nykyään, mutta minulle, pienelle pöllölapselle se oli hienoin laite, minkä olin koskaan nähnyt.

Television kuva eli ja vaihtui. Mutta vielä jännittävämpää kuin liikkuva kuva, oli ohjelmien välissä ruudulle ilmestyvä pöllö. En ollut uskoa silmiäni. Miten pöllö oli voinut päästä sisälle televisioon? Isä kertoi minulle, että pöllö oli hänen veljensä, minun setäni, joka työskenteli televisiossa **kanavatunnuksena**. Isä kertoi, ettei pöllö suinkaan ollut tuon yhden laatikon sisällä, vaan hän näkyi samaan aikaan kaikissa TV-vastaanottimissa kaikissa niissä kodeissa, joissa tuota kanavaa katsottiin. Minusta se oli ihmeellistä. Olin kuuluisaa TV-pöllöjen **sukua**.

Ajatus jäi vaivaamaan mieltäni. Palasin pihapuuhun seuraavana iltana ja joka ikinen ilta sen jälkeen, vain nähdäkseni televisioruutuun ilmestyvän setäni. Mitä enem-

män televisiota katsoin, sitä enemmän sen maailma alkoi kiehtoa minua. Pian myöhäisillan uutisista tuli **suosikkiohjelmani**. Halusin kovasti tavata setäni, voidakseni kysyä **TV-työstä** enemmän.

Mutta arvannette varmasti, että hän oli kiireinen mies. Salaa mielessäni mietin, jos kerran setä oli päässyt TV-pöllöksi, voisikohan minustakin tulla sellainen? En tosin halunnut kanavatunnukseksi, toivoin pääseväni ihan oikeaksi uutistoimittajaksi.

Vuosien kuluessa kasvoin, televisiot muuttuivat ja myös uutislähetykset muuttivat muotoaan. Lopulta myös TV-pöllö päätettiin vaihtaa. Huomasin sen ensimmäisenä, olinhan perheestäni ainoa, joka katseli televisiota säännöllisesti. Seuraavana päivänä tapasin sedän ensimmäisen kerran. Hän kertoi jääneensä eläkkeelle, hänen tilalleen oli haluttu uusi ja nuorempi pöllö. Utelin sedältä hänen työstään ja lopulta rohkenin kysyä: "Miten minusta voisi tulla uutistoimittaja?" Setä katsoi minua hetken silmät pyöreinä ja alkoi sitten nauraa. "Ei sinusta voi tulla uutistoimittajaa, ei tässä maailmassa." Ensin minua **nolotti**. Miten olin voinut edes kuvitella, että minusta olisi johonkin niin tärkeään tehtävään. Mutta mietittyäni asiaa tarkemmin, muutin mieleni. Minä etsisin niin kauan, että löytäisin maailman tärkeimmän **uutisen** ja jos minä siitä uutisesta tekisin raportin, pääsisin aivan varmasti töihin uutistoimitukseen. Seuraavana aamuna lähdin matkaan.

Lensin yöt ja lepäsin päivät etsien kaikista tärkeintä uutisaihetta läheltä ja kaukaa. Lensin yli metsien, peltojen ja meren, kunnes jouduin hirmuisen myrskyn silmään. Olin keskellä aavaa merta, eikä minulla ollut paikkaa mihin laskeutua. Levitin siipeni niin suuriksi kuin taisin ja puskin tuulta päin. Silloin voimakas **ilmavirta** tarttui minuun ja heitti pois lentoradaltani. Kiepuin ilmassa sinne tänne. Pian pääni oli niin pyörällä, etten enää tiennyt missä päin oli taivas ja missä maa. En jaksanut taistella vastaan, joten suljin silmäni ja **antauduin** tuulen vietäväksi.

Osa II

Heräsin kirkkaaseen auringonpaisteeseen. Makasin pehmeällä rantahiekalla. Toinen siivistäni oli vahingoittunut, mutta muuten olin kunnossa. Nousin varovasti pystyyn ja katselin ympärilleni. Pääni oli yhä **pyörällä**, enkä heti ymmärtänyt missä olin. Myrsky oli heittänyt minut jollekin **tuntemattomalle** saarelle. Näin edessäni **vehreän** metsän, jonka takaa kohosi suuri vuori. Kuului veden kohinaa, vuoren rinteessä oli vesiputous. Ajattelin näkeväni unta, sillä mitään niin kauan paikkaa en ollut nähnyt aiemmin. Halusin tutkia saarta tarkemmin, mutta koska en voinut lentää, minun oli lähdettävä jalkaisin liikkeelle.

Saarella asui **väkeä**. Huomasin sen rantahiekkaan painuneista jäljistä. Seuraavaksi näin miten minua tarkkailtiin. Yritin tervehtiä pensaikoon piiloutunutta **silmäparia**, mutten saanut minkäänlaista vastausta. Kohta eteeni ilmestyi kaksi jäntevää nuorta **gepardia**. "Hyvää päivää", minä aloitin, mutta gepardit eivät vastanneet. Sen sijaan ne ottivat minut mukaansa ja kuljettivat **päällikkönsä** luo.

Päällikkö oli vanha ja viisaan näköinen gepardi ja hän, hän istui katselemassa uutisia televisiosta! "Hyvää päivää", minä aloitin taas, mutta yhdellä nopealla sihahduksella gepardi **vaiensi** minut. Päällikön uutishetkeä ei saanut häiritä. Istuin odottamaan. Siipeäni **särki** ja olin nälkäinen. Mietin, mitä gepardit tekisivät minulle. Olin tullut saarelle vahingossa ja voisin lähteä pois heti, kun siipeni tulisi kuntoon. Toisaalta olin kiinnostunut tästä saaresta, missä televisio näytti toimivan keskellä puhdasta luontoa. Voisiko tämä olla minun suuri uutiseni?

Uutislähetysten päätyttyä päällikkö sulki television ja kääntyi puoleeni. Hän tarkasteli minua päästä varpaisiin ja kysyi sitten: "Mistä olet tullut?" Kerroin olevani kotoisin juuri siitä paikasta, jota hän oli katsellut uutisissa. "Toisesta maailmasta?" päällikkö murahti. Nyökkäsin. Saarelle tultuani minustakin oli alkanut tuntua, että olin todella tullut aivan uuteen maailmaan. "Oletko vaarallinen?" päällikkö kysyi. Pyöritin kiireesti päätäni. Miten minä voisin olla vaarallinen? Enhän minä päässyt edes lentämään. Ja pienikin olin. Kerroin päällikölle matkastani ja siitä miten siipeäni sattui niin, että pystyin häidin tuskin liikkumaan. Silloin päällikkö pyysi minua asettumaan makuulleni. Hän sitoi siipeni ja antoi minulle joitakin väkeviä **rohtoja** lääkkeeksi. Tunsin kuinka kipu alkoi hellittää ja vaivuvin uneen.

Murtunut siipi ei tullut lentokuntoon hetkessä, joten jäin saarelle odottamaan paranemista. Vietin kaiken aikani päällikön, herra Vauhdi Sulavan hoidossa. Sain tietää, että hän oli suuri **parantaja** ja että hänen sukunsa oli asunut saarella aina. Vauhdi kertoi, että vaikka he tiesivät Toisesta maailmasta, ei kukaan Toisessa maailmassa tiennyt tästä saaresta ja siksi he olivat pelästyneet tuloani. He olivat halunneet elää omissa oloissaan. Herra Vauhdi Sulava rakasti uutisia, mutta hän ei halunnut televisiossa näkemäänsä **sekasortoa** saarelle.

Mutta onhan Toisessa maailmassa paljon muutakin! Siellä asuu myös hyvää ja kunnollista väkeä. Kerroin Vauhdille kaiken minkä tiesin omasta maailmastani, siis Toisesta maailmasta. Kerroin Töllölaaksosta, pesäpöntöstä ja pian huomasin kertovani hänelle myös haaveistani tulla uutistoimittajaksi. Vauhdi ehdotti, että aloittaisin lento-harjoitukset uutisten parissa. Voisin lentää saaren yllä ja sen ympäristössä ja palata kertomaan hänelle mitä olin nähnyt ja kuullut. Innostuin tehtävästä.

Aluksi tein vain pieniä matkoja, mutta voimieni kasvaessa kaartelin saaren yllä ja kerroin Vauhdille kaiken minkä näin. Opin, ettei saarella ollut sähköpylväitä, vaan sähkö saatiin syvältä maan uumenista, Tähkölästä. Näin, kuinka saaren ylle lensi joka ikinen päivä suuri **kuumailmapallo**, joka pudotti **kuvaohjelmia** eli pelejä, TV-ohjelmia ja eloku-

via saaren asukkaiden käyttöön. Siksi kuumailmapalloa kutsuttiin Kuvailmapalloksi. Vauhdi tietenkin tiesi tämän kaiken jo, mutta sitä hän ei tiennyt, että metsän laidalla oli puu kaatunut tai että Kuvailmapalloon oli taas ilmestynyt uusi uusi reikä, jonka joku oli paikannut. Kun näitä pikku-uutisia oli kertynyt jo **kasapäin**, Vauhdi antoi minulle nimen Tieto Jyvänen ja siitä pitäen minua on puhuteltu tuolla nimellä.

Viimein olin niin hyvässä kunnossa, että olin vapaa lähtemään. Olin löytänyt sen kaikista suurimman uutisen, hyvin erikoisen saaren, Aparaatissaaren. Olin saanut myös uuden hienon nimen. Mutta yllätyksekseni halusin jäädä. Uutisankkurin työ Toisessa maailmassa ei tuntunut enää niin tärkeältä. Jaksoin jo lentää Toisen maailman laidalle asti, mutta joka kerta palasin sieltä takaisin. Aina uusi uutinen mukanani. Lopulta uskaltauduin kysymään Vauhdilta, saisinko asettua saarelle asumaan. Vauhdi järjesti **äänestyksen**. Osa asukkaista äänesti puolesta, osa vastaan. Lopulta Vauhdin päätös ratkaisi asian. Sain jäädä. Kaikki jäämistäni vastustaneet ajattelivat, että minun mukanani alkaisivat **ongelmat**. He pelkäsivät, että saari ei olisi enää turvallinen paikka asua ja että minun jälkeeni saarelle alkaisi tulla muitakin. Vain viimeisessä arvauksessa he osuivat oikeaan.

Osa III

Muutama vuosi saarelle saapumiseni jälkeen rantakallioilta tavattiin kaksi norppaa. Heistä kumpikin oli sattumalta uinut saaren ohitse, kiivennyt rannalle lepäämään ja löytänyt toisensa. Tunnetkin ehkä jo Notkeloiden perheen. Niina ja Nestori olivat ensimmäiset saarellemuuttajat minun jälkeeni. Seuraavaksi saarelle tuli Don Susi ja myöhemmin monta muuta. Ajan myötä saaren **alkuperäiset** asukkaat huomasivat, ettei meistä muuttajista ollutkaan vaaraa. Päinvastoin. Me autoimme heitä ja rakensimme saarta yhdessä heidän kanssaan aina vain paremmaksi paikaksi asua. Sillä tavalla he näkivät, että me arvostimme saarta yhtä paljon kuin hekin. Saaresta oli tullut myös meidän kotimme. Meistä kaikista tuli hyvät **ystävät**.

Setäni väitteestä huolimatta minusta tuli uutistoimittaja. Tosin ei hänen maailmassaan. Perustin Aparaatissaaren ensimmäisen **uutistoimituksen**. Hankin itselleni **laitteistot** sekä radio- että TV-lähetysten tekemistä varten. Kertomisen sijaan aloin **nauhoittaa** uutisraportteja. Pienet ja nopeat uutiset teen suoraan matkoiltani ja niitä kuunnella Ulapasta, sehän on Aparaatissaaren oma radiokanava. Mittavampia uutisia voi katsella päivittäin saaren omalta TV-kanavalta 997. Joitakin vuosia sitten perustimme Aparaatissaarelle myös **tietotoimiston**, ATT:n, yhdessä Mieta Kämmenen ja Liidu Lehmän kanssa. Mieta omistaa saaren sanomalehden Huippu-uutiset ja Liidu puolestaan huolehtii viihdyttävämstä tiedottamisesta **sosiaalisessa mediassa**.

Kuten jo aiemmin kerroin, ystäväni ja saaren päällikkö herra Vauhdi Sulava oli vanha mies jo saarelle saapuessani. Ehdin tuntea hänet 15 hienoa vuotta, kunnes lopulta tuli hänen aikansa **lähteä**. Yllätyksekseni minusta tehtiin saaren uusi johtaja. Nykyään emme enää puhu päälliköstä. Minun tehtäväni on pikemminkin pitää huolta kaikkien saaren

asukkaiden **hyvinvoinnista** ja heidän turvallisuudestaan. Päätökset teemme yhdessä. Sitä kutsutaan **demokratiaksi**. Kaikista vaikeimmissapulmissa saaren asukkaat luottavat kuitenkin minun **harkintaani**. Järjestämme asukaskokouksiakerhopuussa säännöllisin väliajoin. Kokouksissa keskustelomme kaikista saarta koskevista asioista.

Aparaattisaari on oikea rauhan tyyssija, tiedän sen vuosikymmenien **kokemuksella**. Turvallisuusvastaavana törmään hyvin harvoin mihinkään, mitä en heti selvittäisi. Mutta nyt tilanne on toinen. Joitakin päiviä sitten saarelamme alkoi tapahtua outoja asioita. Oli ilta ja olin asettunut tähystyspuuhuni vartioon. Kuu loisti lähes täytenä taivaalla, kun se yllättäen pimeni. Katsoin ylös ja jotain suurta lipui ylitseni. Pakenin kiireesti lehtien suojaan ja sieltä viritin kaukokatseeni äärimmilleen. Saaren yllä lensi talo, vanha **mylly**, joka suuntasi kohti saaren keskellä olevaa vuorta.

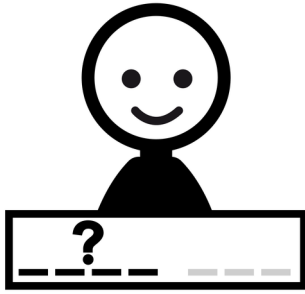
Kauhukseni sain huomata, että tuo lentävä talo hiljensi vauhtia ja laskeutui mitä harkituimmin vuoren huipulle. Kuka tuota myllyä ohjasi? Ja miksi se oli tullut saarellemme? Tiedustelijana pystyin lentämään tietenkin vaikka heti tarkistamaan talon tarkoituksen, mutta sitä ennen minun oli varoitettava saaren asukkaita. Ristiin rastiin saaren yllä lentäminen paljastaisi meidät, joten pitkällä huuuuuuu-huudolla kutsuin apurini myyrä Mäk Kaivelin paikalle. Mäk Kaiveli pulpahti tähystyspuun juurten lomasta esiin. Pöllö pääsee kaikkialle, paitsi maan sisään, joten viisaalla linnulla on myyrä apunaan. Pyysin Mäk Kaivelia viemään saaren kaikille asukkaille **häätaviestin**: Kukaan ei saa poistua kotoa ennen aamua! Sillä aikaa minun piti selvittää, mitä lentävä mylly tarkoitti. Nousin äänettömästi siivilleni. Pelko nipisteli vatsassani. Onko Aparaattisaaren kohtalo nyt muuttumassa? Mitä kummaa täällä tapahtuu?

Pöllö kertoi äsken oman tarinansa syntymästä aina tähän hetkeen asti. Kertokaa te nyt omat elämäntarinanne. Elämäntarinassa kerrotaan oman elämän tärkeimmistä tapahtumista.

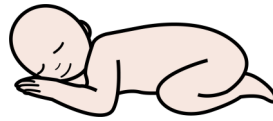
Tehtävä tehdään pareittain. Kerronnan apuna käytetään kuvia, jotka ovat vihjeitä siitä, mitä elämäntarinassa voisi kertoa. Kuvat käydään ensin yhdessä läpi. Kullekin parille printataan oma kuvalista.

- Tarina voidaan tallentaa esimerkiksi tarinan kerrontaan tarkoitettulla Story Creator -sovelluksella.
- Elämäntarinat voidaan myös videoida.
- Puhutut tarinat voidaan muuttaa tekstiksi esimerkiksi Dragon Creator -sovelluksella.

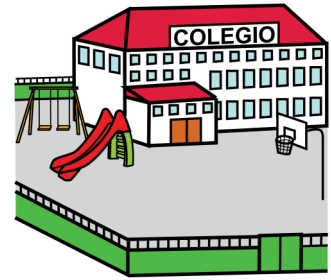
Tuokion tavoitteena on oppia kertomaan omasta elämästä. Tavoitteena on myös kertoa omasta mediasuhteesta. Mobiilisovelluksia hyödyntämällä elämäntarinat voidaan jakaa myös vanhemmille.

Nimeni on...

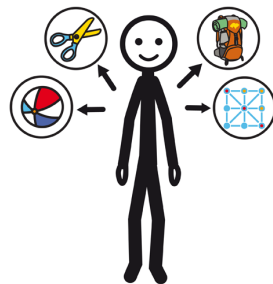
Olen syntynyt...

Päivisin olen...

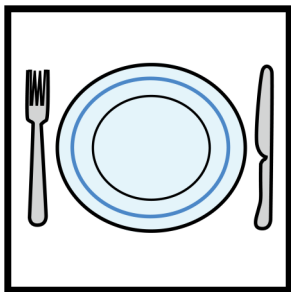
Perheeseeni kuuluvat...
ja asumme...

Vapaa-ajallani tykkään...

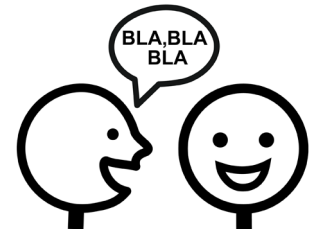
Puhelimella/tabletilla
haluaisin...

Lempiruokani on...

Isona haluaisin...

Kukaan ei ehkä tiedä,
että...

Ja lisäksi haluaisin
kertoa, että...